

Vergaderjaar 2011–2012

22 054

Wapenexportbeleid

Nr. 202

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 augustus 2012

Van 2 tot en met 27 juli vonden in New York onderhandelingen plaats over een VN-wapenhandelsverdrag (Arms Trade Treaty; ATT).

De Nederlandse inzet richtte zich op een aantal speerpunten: Nederland heeft zich met EU-partners sterk gemaakt voor de verplichting voor Statenpartijen om een wapenexportvergunningensysteem in te richten. Daarnaast was voor Nederland van belang dat het verdrag staten verplicht wapenexport te toetsen aan criteria vergelijkbaar met die van het EU Gemeenschappelijk Standpunt. Hiermee wordt het EU Gemeenschappelijk Standpunt als het ware op mondiaal niveau ingebracht. Tenslotte streefde Nederland conform instructie naar een zo breed mogelijke reikwijdte voor het verdrag.

De onderhandelingen onder leiding van de Argentijnse diplomaat Moritán (bijgestaan door Nederland en Marokko als voorzitters van twee deelcommissies onder de plenaire vergadering) verliepen aanvankelijk moeizaam. Het verdrag wordt door sommige importeurs van wapens (zoals Egypte, Syrië en Algerije) als bedreigend gezien. Een grote meerderheid van Latijns-Amerikaanse, Afrikaanse en Europese landen bleek voorstander van een effectief verdrag.

Op 26 juli werd een concept-verdragstekst gepresenteerd die voor Nederland positieve elementen bevatte:

- sterke toetsingscriteria voor wapenexport (waaronder mensenrechten en impact op sociaal-economische ontwikkeling);
- kleine en lichte wapens opgenomen binnen de reikwijdte;
- munitie opgenomen in relevante exportbepalingen.

Op een aantal punten was de concepttekst voor verbetering vatbaar.

Nederland heeft zich daarvoor ingezet. Zo is het van belang dat de relatie tussen het toekomstige verdrag en bestaande of toekomstige bilaterale overeenkomsten op het terrein van wapenhandel beter wordt uitgewerkt. De Nederlandse wens om ook *dual-use* goederen onder de reikwijdte van

het verdrag te brengen werd niet door anderen gedeeld. In de concepttekst is dit element dan ook niet terug te vinden.

Op de laatste onderhandelingsdag bleek dat vooralsnog geen overeenstemming kon worden bereikt over de concept-verdragstekst. Zowel de VS als Rusland hebben aangegeven meer tijd nodig te hebben alvorens in te kunnen stemmen.

De Argentijnse voorzitter van de conferentie heeft het verslag van de onderhandelingen met een verwijzing naar de concepttekst van 26 juli jl. aan de Algemene Vergadering van de VN verstuurd. Nederland zet zich er voor in dat zo snel mogelijk afspraken worden gemaakt over een vervolgtraject. Van belang is dat de afgelopen maand behaalde resultaten (met name de tekst van 26 juli) uitgangspunt worden van een nieuwe behandeling van het Arms Trade Treaty.

Nederland betreurt dat het ondanks intensieve onderhandelingen niet mogelijk is gebleken op dit moment tot overeenstemming over een verdragstekst te komen. Nederland blijft streven naar een zo robuust mogelijk verdrag, waar een zo breed mogelijke groep landen mee kan instemmen. Een sterk Arms Trade Treaty is volgens de regering alleen zinvol als grote wapenexporteurs ermee kunnen instemmen. De concepttekst van 26 juli is een stap in de goede richting.

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal